

1. Onderwerp

Startnotitie Cultuurbeleid 2025-2028

2. Gedeputeerde staten stellen voor:

a. Het plan van aanpak vast te stellen zoals onder punt 5 is opgenomen, bestaande uit:

1. Volgorde van te zetten stappen
2. Te betrekken partijen
3. Te ondernemen acties
4. Tijdpad en planning

3. Beschrijving vraagstuk

Het huidige cultuurbeleid is vastgelegd in de cultuurnota 'Flevoland, ruimte voor cultuur' die Provinciale Staten op 24 juni 2020 hebben vastgesteld (#2595449). Deze nota beslaat de periode 2021 tot en met 2024. Om de nota voor de beleidsperiode 2025-2028 tijdig gereed te hebben, start nu het proces.

Bij het opstellen van het Cultuurbeleid 2025-2028 hanteren Gedeputeerde Staten de volgende kaders:

- Flevolands coalitieakkoord 2023-2027 en de financiële kaders;
- Provinciale cultuurnota 2021-2024 'Flevoland: Ruimte voor cultuur';
- Wettelijk kader en bestuurlijke afspraken op het gebied van cultuur;
- Uitgangspunten landelijk cultuurbeleid 2025-2028.

Daarnaast worden (door)ontwikkelingen betrokken zoals cultuurregio Flevoland, de cultuurmonitor 2019-2021, indicatoren, de Flevolandse culturele basisinfrastructuur en de culturele codes.

Cultuur versterken, achterstand inlopen

Versterking van de Flevolandse cultuur draagt bij aan de (be)leefbaarheid van/in Flevoland en het welzijn van inwoners, aan een aantrekkelijk vestigingsklimaat voor bedrijven en de benodigde werknemers en het trekt culturele makers/ondernemers aan. Aanwezigheid van voldoende, kwalitatief goed en divers cultureel aanbod is van belang voor heel Flevoland. Behalve veel huizen, bouwen we ook aan een samenleving; kunst en cultuur vormen daarin het spreekwoordelijke cement dat mensen verbindt en versterkt. De provincie zet zich daarom in voor cultuur en stelt de waarde van cultuur voor de samenleving centraal. In deze kwalitatieve benadering gaat het om de artistieke-inhoudelijke waarde (het unieke dat cultuur kenmerkt), de maatschappelijke, de economische en historisch-ruimtelijke waarde.

Flevoland kent nog altijd een flinke achterstand op het gebied van cultuur ten opzichte van het aantal inwoners; het inwoneraantal zal de komende decennia blijven toenemen. In 2020 en 2021 is daar het effect van corona bovenop gekomen. Uit de laatste regionale cultuurmonitor van de Boekmanstichting blijkt dat Flevoland laag scoort als het gaat om cultureel aanbod en de passieve cultuurparticipatie zeer laag is. Ook blijft Flevoland achter op het gebied van vrijwel alle pijlers van de beeldende kunst en podiumkunsten.

Als het gaat om de bestedingen in het laatste 'normale' begrotingsjaar 2019, dan blijkt dat Flevoland in de onderste regionen zit. Alleen Noord- en Zuid-Holland geven per inwoner minder uit aan cultuur dan Flevoland. Naar deze twee provincies gaat wel zo'n 80% van het budget van het landelijke Fonds Podiumkunsten; bovendien investeren de grote steden daar flink in cultuur. De gedeputeerden van andere provincies – waaronder Flevoland – hebben in een open brief hun teleurstelling

over de subsidieadviezen van het fonds geuit. <https://nos.nl/artikel/2344775-provincies-beklagen-zich-over-verdeling-cultuursubsidie-niet-fair-voor-de-regio>

Ontwikkelingen

Behalve het aflopen van de huidige beleidsperiode is sprake van relevante (door)ontwikkelingen, evaluaties en adviezen op het gebied van cultuur. Naast de formele kaders betrekken we ook deze bij de totstandkoming van het toekomstige beleid, zoals:

- Cultuurregio Flevoland

In het Bestuurlijk Overleg Cultuur en Erfgoed van april 2023 hebben betrokken bestuurders het plan voor de doorontwikkeling van Cultuurregio Flevoland vastgesteld. Hiermee worden de thema's uit het Flevoprofiel (2018) voortgezet als programmalijnen met daaronder verschillende projecten, zoals cultuurparticipatie, talentontwikkeling, bibliotheken, poppodia en museaal beleid.

Het Flevoprofiel heeft de afgelopen jaren tot grotere zichtbaarheid van Flevoland als eigenstandige en unieke culturele regio geleid; het ministerie van OCW heeft voor Flevoland relevante zaken financieel ondersteund, zoals de proeftuin cultuureducatie vmbo. Door deelname aan het strategisch en bestuurlijk overleg tussen OCW en de cultuurregio's is Flevoland goed aangehaakt op rijksniveau; dit vergemakkelijkt ook de lobby richting Tweede Kamerleden over nut en noodzaak van cultuur in Flevoland. De provincie heeft in de cultuurregio de rol van trekker en coördinator.

Uit onderzoek in opdracht van OCW heeft DSP geconcludeerd dat in het merendeel van de regio's de samenwerking tussen de betrokken overheden is verbeterd en de culturele sector is versterkt. Een regionale schaal die samenvalt met een of meer provincies - zoals het geval is in Flevoland - met daarbij een stimulerende of ondersteunende rol van die provincie(s) lijkt effectief te zijn. Een deel van Flevoland maakt deel uit van cultuurregio MRA en deel van cultuurregio Zwolle. [Een toekomst voor de stedelijke cultuurregio's - DSP-groep](#).

De staatssecretaris heeft aangegeven duidelijke meerwaarde in de cultuurregio's te zien, de samenwerking te willen voortzetten en daarbij blijvend aandacht te geven aan onderwerpen waarop het rijk en de andere overheden elkaar versterken, zoals talentontwikkeling.

- Cultuurmonitor Flevoland 2019-2021

In de tweede editie van de Cultuurmonitor Flevoland zijn de effecten van het cultuurbeleid over de periode 2019-2021 (c.q. laatste 2 jaar van vorige periode en eerste jaar van huidige periode) beschreven en aanbevelingen gedaan door bureau Berenschot. Voor de monitor is gekeken hoe de provinciaal gesubsidieerde instellingen in deze drie jaar invulling hebben gegeven aan de culturele waarden artistiek-inhoudelijk, maatschappelijk, economisch en historisch-ruimtelijk. Deze periode kenmerkt zich door topjaar 2019 en de daaropvolgende twee cultureel 'magere' coronajaren. De kwantitatieve en kwalitatieve informatie en de aanbevelingen in de monitor leveren relevante input voor het nieuwe beleid.

[Cultuurmonitor Flevoland 2019-2021](#)

- Indicatoren

Indicatoren geven op hoofdlijnen inzicht en overzicht over de (maatschappelijke) doelen en activiteiten van de provincie. In de P&C-cyclus is ruimte voor een beperkt aantal indicatoren per thema. De indicatoren voor cultuur (en erfgoed) zijn voor het begrotingsproces vanaf mei 2023 uitgebreid, mede in het kader van motie nr. 5 die op 22 februari 2023 is aangenomen.

Op het gebied van cultuur worden omschreven:

- de bestaande indicator: aantallen bezoekers: van voorstellingen en festivals en (apart) Batavialand;
- toegevoegde indicatoren betreffen cultuureducatie (aantal deelnemende scholen aan rijksprogramma dat de provincie co-financiert), cultuurparticipatie (aantal ondersteunde/uitgevoerde projecten), landschapskunst en bibliotheken inclusief de aanpak van laaggeletterdheid (aantal gesubsidieerde projecten/activiteiten).

De motie geeft aan dat behalve voor de P&C-cyclus ook voor het nieuwe cultuurbeleid passende indicatoren gewenst zijn. Die worden opgenomen in het conceptbeleid.

- **Flevolandse culturele basisinfrastructuur**

De provincie heeft in de huidige beleidsperiode de Flevolandse culturele basisinfrastructuur (BIS) gedefinieerd voor podiumkunstinstituten. Berenschot heeft in de Cultuurmonitor 2019-2021 de aanbeveling gedaan om in het nieuwe cultuurbeleid aan te geven wat de provincie beoogt met de Flevolandse BIS en de criteria te herijken. Door te werken met een provinciale BIS hebben zowel de provincie als deze voor de provincie belangrijke instellingen meer zekerheid. Het biedt hen o.a. duidelijkheid over hun functie en een langduriger perspectief op ondersteuning.

- **Culturele codes**

In het huidige beleid (p. 17 nota) onderschrijft de provincie de Governance Code Cultuur, Code Diversiteit & Inclusie en Fair Practice Code. Van culturele instellingen die voor een provinciale bijdrage in aanmerking willen komen, verwachten we nu dat ze in hun plannen en verantwoording aangeven hoe ze hiermee omgaan. De Raad voor Cultuur heeft de staatssecretaris in april 2023 geadviseerd om de codes bij de landelijk gefinancierde instellingen minder vrijblijvend te toetsen.

In het komende provinciale cultuurbeleid zal de provincie aangeven hoe zij na 2024 met de codes wil omgaan. De codes in het kort:

De *Governance Code Cultuur* omvat principes die een normatief kader bieden voor goed bestuur en toezicht in culturele organisaties.

De *Code Diversiteit & Inclusie* is een instrument van zelfregulering voor de sector. Dus: pas de code toe en leg uit hoe je dat doet. Doel is dat de culturele en creatieve sector de brede diversiteit van de Nederlandse samenleving representeert. Basisvereiste daarbij is dat de sector gelijkwaardig toegankelijk is voor iedereen: makers, producenten, werkenden en publiek.

De *Fair Practice Code* nodigt uit tot kritische reflectie en biedt een handreiking voor hoe de sector samen tot een toekomstbestendige arbeidsmarkt en beroepspraktijk kan komen. Het gaat daarbij om Fair Pay, Fair Share en Fair Chain: eerlijke, duurzame en transparante bedrijfsvoering; en respectvol, solidair en in vertrouwen rekening houden met elkaars belangen ten dienste van een sterke sector die de potentie en kansen van makers ten volle benut en doet renderen.

Behandeling in de Staten

Deze Startnotitie zal in combinatie met de Cultuurmonitor 2019-2021 nader worden toegelicht in de beeldvormende commissie van oktober; vooralsnog zal oordeels- en besluitvorming over de Startnotitie plaatsvinden in respectievelijk november en december 2023.

4. Beoogd effect van het proces/beleid

De nieuwe cultuurnota biedt een kader voor de beleidsperiode 2025-2028. Aan de hand daarvan kunnen (ondersteunende) culturele instellingen hun beleid opstellen; daarnaast geeft de nota duidelijkheid over de verschillende regelingen die de provincie in deze periode hanteert in aanvulling op de Algemene Subsidieverordening. Op grond van deze 'nadere regels' kunnen instellingen subsidie aanvragen en Gedeputeerde Staten aanvragen beoordelen c.q. laten beoordelen door een onafhankelijke adviescommissie. Met het nieuwe cultuurbeleid wil Flevoland samen met betrokken

partijen verder bouwen aan de Flevolandse culturele infrastructuur en daarmee bijdragen aan een provincie waar het goed wonen, werken en recreëren is.

In *De waarde van cultuur in cijfers* (Atlas voor gemeenten) geven de onderzoekers aan dat cultuur jaarlijks meer toevoegt aan de welvaart dan de belastingbetaler erin stopt. Zij becijferen in het stuk zoveel mogelijk maatschappelijke waarden van kunst en cultuur: de gebruiks-, bestaans-, economische, sociale en optiewaarde. De laatste is verreweg de grootste en uit zich bijvoorbeeld in de bereidheid van mensen om meer te betalen voor een huis waar kunst en cultuur in de buurt is.

<https://www.cultuurregio025.nl/wp-content/uploads/Gerard-Marlet-Joost-Poort.-De-waarde-van-cultuur-in-cijfers.pdf>

5. Plan van aanpak

Om te komen tot een nieuwe cultuurnota hebben we input nodig - kennis, ervaringen en suggesties die we ophalen bij partijen en partners die – soms namens de provincie - een rol vervullen in de culturele sector: gemeenten, instellingen, makers en andere relevante culturele partijen binnen en buiten Flevoland. Verder betrekken we de aangegeven relevante (door)ontwikkelingen.

De tabellen geven op hoofdlijnen de acties, betrokkenen en planning aan; waar nodig of gewenst worden deze tijdens het proces aangevuld c.q. bijgesteld.

Acties	Betrokkenen	Planning
Gesprekken met betrokken partijen in Flevoland	Ondersteunende, producerende en presenterende culturele instellingen en uitvoeringsorganisaties, Flevolandse gemeenten	november 2023
Analyse van beleid(sontwikkelingen) bij andere overheden, adviezen e.d. en vertaling naar Flevolands cultuurbeleid. Waar nodig aangevuld met gesprekken met betrokken partijen.	Advies van Raad voor Cultuur aan staatssecretaris Cultuur over nieuw Cultuurstelsel 2025-2028 Uitgangspuntenbrief OCW 2025-2028 Cultuurbeleid aangrenzende cultuurregio's (MRA, Zwolle, We The North) Rijksfondsen e.d.	oktober – december 2023
Gesprekken met aanpalende beleidsterreinen binnen provinciale organisatie	o.a. collega's van Erfgoed, Recreatie & Toerisme, Economie, Leefbaar Platteland	December 2023
Schrijven concept-beleidsnota		Q1 2024

Provinciale Staten zijn met hun kaderstellende bevoegdheid in dit besluitvormingstraject aan zet. In oktober is een beeldvormende ronde waarin statenleden een toelichting krijgen op de Startnotitie. Daarbij wordt ook aandacht besteed aan de cultuurmonitor 2019-2021 en het huidige cultuurbeleid. In november vindt de oordeelsvormende ronde plaats, gevolgd door besluitvorming in december.

In november 2023 is er in de Meerpaal in Dronten een Cultuurdag voor het brede Flevolandse culturele veld; daarvoor worden ook de Statenleden en gedeputeerde uitgenodigd. Tijdens de sessies die de provincie daar verzorgt, gaan beleidsadviseurs in gesprek met aanwezigen over relevante thema's die in de nieuwe cultuurnota aan bod komen.

In november vindt ook een kennismakingsbijeenkomst voor Provinciale Staten plaats in de vorm van een 'markt' met Flevolandse culturele (en maatschappelijke) instellingen. Statenleden kunnen bij beide gelegenheden ook in gesprek gaan met de aanwezige beleidsadviseurs cultuur.

De opbrengst van de beeldvormende ronde, gesprekken met betrokken partijen en analyse van relevante beleidsstukken vormen de ingrediënten van het ontwerp-beleidskader 2025-2028; dat

beschrijft o.a. de rollen van de provincie, de uitgangspunten en pijlers van het beleid. Het ontwerp-beleidskader leggen we oordeelsvormend en ter vaststelling voor aan de Staten. Daarna wordt het zes weken ter inspraak voorgelegd en kan iedereen die dat wil een zienswijze indienen.

Na de inspraakronde agenderen we het definitieve kader oordeelsvormend in aanloop naar besluitvorming in de Staten. Hieronder is aangegeven hoe PS betrokken worden.

Besluitvormingstraject voor Provinciale Staten cultuurbeleid 2025-2028		
Fase	PS ronde	Datum Cie / PS of bijeenkomst Onder voorbehoud
<u>Informer</u> Toelichting Startnotitie en Cultuurmonitor 2019-2021	beeldvormend	18 oktober 2023 (Cie)
<u>Bespreken</u> Startnotitie	oordeelsvormend	22 november 2023 (Cie)
<i>Cultuurmakersdag Flevoland voor en met brede culturele veld – provinciale sessies over thema's cultuurnota</i>	<i>n.v.t.</i>	<i>9 november 2023</i>
<i>Kennismakingsmarkt met culturele (en maatschappelijke) instellingen</i>	<i>n.v.t.</i>	<i>14 november 2023</i>
<u>Vaststellen</u> Startnotitie	besluitvormend	13 december 2023 (PS)
<u>Informer</u> Ontwerpbeleid cultuur 2025-2028	beeldvormend	Juni 2024 (Cie)
<u>Bespreken</u> Ontwerpbeleid cultuur 2025-2028	oordeelsvormend	Juli 2024 (Cie)
<u>Vaststellen</u> Ontwerpbeleid en ter inzage legging*	besluitvormend	Juli 2024 (PS)
<u>Bespreken</u> 'Definitief' beleid en evt. Antwoordnota over zienswijzen en reactie GS na ter inzage legging	oordeelsvormend	November 2024 (Cie)
<u>Vaststellen</u> Definitief beleid cultuur 2025-2028	besluitvormend	December 2024 (PS)

*dit ligt vooralsnog zes weken ter inzage vanaf laatste week juli – begin september 2024

6. Toelichting op de kaders

Provinciaal beleidskader

Cultuur is een kerntaak van de provincie, zo is in IPO verband afgesproken. De provincie zet zich in voor het behoud en de ontwikkeling van de culturele identiteit en zorgt ervoor dat culturele infrastructuur goed toegankelijk is en blijft. De provincies spelen een belangrijke rol in het coördineren, ontwikkelen, verbinden en het verbreden van het culturele ecosysteem, zeker binnen de provinciale grenzen. Gemeenten maken beleid in eerste instantie voor de eigen inwoners. De provincie kan daar in samenwerking met de lokale overheden een plus op geven ten behoeve van het provinciale ecosysteem en samenwerking in de provincie stimuleren en coördineren.

Landelijk beleidskader

Het landelijke beleid richtte zich de afgelopen jaren in toenemende mate op samenhang met provinciaal en gemeentelijk beleid. Deze lijn wordt doorgezet in de komende periode. Samenwerking met de cultuurregio's sluit daarbij aan. In haar Uitgangspuntenbrief van juni 2023 heeft de staatssecretaris de hoofdlijnen van het landelijk beleid uiteen gezet. In oktober 2023 is de landelijke subsidierегeling voor de landelijke Basisinfrastructuur (BIS) gepubliceerd.

Wettelijk kader

Wettelijke cultuurtaken van de provincie liggen op het gebied van bibliotheekondersteuning; daarnaast is er een Algemeen Kader Interbestuurlijke verhoudingen tussen het ministerie van OCW, IPO en VNG onder andere over convenanten. De provincie voert haar eigen cultuurbeleid als het gaat om cultuurparticipatie (amateurkunst, talentontwikkeling), beeldende kunst en podiumkunsten.

Financieel kader

Het financiële kader voor cultuur voor het nieuwe cultuurbeleid vloeit voort uit het nieuwe coalitieakkoord.

7. Additionele informatie

Ook na het vormgeven en vaststellen van de nieuwe cultuurnota is afstemming met andere overheden van blijvend belang. Dat doet Flevoland structureel ambtelijk en bestuurlijk met het ministerie van OCW, Flevolandse gemeenten, de andere provincies (in IPO-verband) en omliggende cultuurregio's.

Daarnaast vindt periodiek formeel en informeel overleg en afstemming plaats met culturele instellingen en partijen. Dat gebeurt o.a. in het kader van het aanvragen en beoordelen van subsidies en de cultuurmonitor. Zij worden ook nader betrokken bij thema's en werkgroepen die in het kader van cultuurregio Flevoland worden opgepakt. Zij zijn cruciaal voor een succesvolle uitvoering van het Flevolands cultuurbeleid.